

Gist

Jaarverslag 2022

GIST

Nieuwe Herengracht 18
1018 DP Amsterdam
KvK-nummer 82155143
RSIN-nummer: 862357160
www.gist.amsterdam
info@gist.amsterdam

Ruimte voor
christelijke
spiritualiteit

Inhoud

Activiteiten 2022.....	3
Bruisend thuis.....	3
Ambachtspraktijk – verbinding met je lijf, de natuur en met elkaar	3
Kunst, muziek en pizza – vieren als levenskunst.....	4
Het grote kelder kerstfeest – Amazing Grace.....	4
Verdieping en vernieuwing	5
Ambachtsavonden – het leven in je vingers krijgen.....	5
Hoe verlies je je leven? – 7 uitdagende rituelen om vrijer te leven.....	5
Leergang christelijke meditatie – gist voor de kerk.....	5
Gist vieringen – kiemkracht voor je week.....	5
Gist Cinema – leren van de levensboom.....	6
Dagmeditaties – het stille midden	6
Het lichaam als leermeester – nieuw leven in het stof	6
Maatwerk en samenwerking – het plezier van het delen.....	6
Organisatie 2022.....	7
Samenwerken	7
Teamontwikkeling	7
Financiering.....	7
Financiële verantwoording 2022.....	9
Toelichting op de jaarrekening 2022	10
Inkomsten.....	10
Bestedingen.....	10
Nog niet opgenomen toezeggingen.....	11
Balans.....	11

Activiteiten 2022

Eerst nog zachtjes, in de voorzichtige sleepstroom van corona, maar geleidelijk steeds groter en sterker borrelden er bij Gist in 2022 verbindende en verdiepende activiteiten op. De praktijk van brood en bier maken was een bodem voor een bruisend thuis waar allerlei mensen in samenkomen. De kapel met kunst en kaars was het midden waar vanuit verdieping en vernieuwing in christelijke spiritualiteit opwelde.

Bruisend thuis

In 2022 was Gist een thuisplek voor mensen met allerlei verschillende levensomstandigheden. Samen werkend aan de ambachten zuurdesembrood maken en bier brouwen mocht ieder zich van waarde voelen. En met elkaar genieten van muziek, lekker eten en swingend feest bracht de sprankeling die van Gist een bruisend thuis maakt.

Ambachtspraktijk – verbinding met je lijf, de natuur en met elkaar

Op afspraak – 20 vrijwilligers – brouwen, bakken en verbinden door de week heen

Veilig geborgen onder de werfkelders van Gist kwamen in 2022 zo'n twintig vrijwilligers samen om brood te maken, bier te brouwen, te zorgen voor de boeken in de bieb en de gasten van het kleine restaurantje te voorzien van koffie, thee en een warm welkom.

De ambachten zijn een vruchtbare bodem om te oefenen in thuiskomen. Werkend met je handen, tastend en proevend wat de grondstoffen zijn waar onze levensmiddelen vandaan komen, verbind je je opnieuw met je lijf en met de natuur. Het ritme van kneden en rusten, roeren en rijpen is nodigt uit om maat te vinden, te oefenen in aandacht, overgave en geduld. En in het samen **doen** maken de verschillen in taal en levensomstandigheden niet uit; de zintuiglijke ervaring die je deelt, is de grondslag om samen te lachen, te leren en te delen.

Vrijwilligers vonden Gist via vacatures op de Vrijwilligerscentrale Amsterdam, via partnerorganisaties zoals Impact Creators Amsterdam en soms ook gewoon door binnen te wandelen en enthousiast te raken. Zo ontwikkelde de community van expats en vluchtelingen, studenten en pensionado's, zzp'ers en Wajongers die in 2021 ontstond zich in 2022 verder.

We besteedden in 2022 bewuste aandacht aan het opbouwen van een cultuur van veiligheid, openheid en vertrouwen, onder meer door een toerustingdag over gastvrijheid te organiseren, vrijwilligersovereenkomsten en een mooie welkomstbrief te ontwikkelen. De ontmoeting met de mensen in de ambachtspraktijk hebben steeds ook geprobeerd te zien als een geschenk, als een kans om in de ander eerst en vooral te zien wat goed is en vaak als startpunt van een betekenisvol gesprek. Zomaar bij de afwas is het soms alsof Gods liefde bruisend thuis is in de verbinding tussen mensen.

Kunst, muziek en pizza – vieren als levenskunst

Open inschrijving – 20 tot 80 bezoekers – vier avonden door het jaar heen

Wat is nog leuker dan samen werken? Samen ontspannen ná dat werk, natuurlijk! Kletsen, lunchen en tijd voor één op één gesprekken door de week waren daar zeker een deel van. Maar een paar keer per jaar de hele community uitnodigen voor live muziek, voor een mooie film en zelfgebakken pizza – dat brengt nog bruisender leven in de brouwerij!

We organiseerden samen met de vrijwilligers van het biebteam en onze geliefde bakker Buba een Pizza & poetry night (20 vrijwilligers aanwezig), hadden een heerlijk swingende avond met een folk band (ca. 80 bezoekers) en nog meer pizza en luisterden ademloos naar de EP-release *Rooted Deep* van Chris Veldhuis (ca. 80 bezoekers).

Het grote kelder kerstfeest – Amazing Grace

Open inschrijving – in samenwerking met het Wereldhuis, Straatpastoraat, boerderij de Meent en de Protestantse Diaconie van Amsterdam – 23 december 17:00 – 22:00 uur

Met onze kelderburen van het Wereldhuis en de Meent (voor ongedocumenteerden) en het Straatpastoraat (voor daklozen) vierden we op 23 december schoonheid, vriendschap, warmte en licht. Er was live muziek en zelfgebrouwen bier, eten uit diverse wereldkeukens, een betoverende verhalenverteller en opzweepende dans. Op de avond kwamen meer dan 200 mensen samen – van zangers van het daklozenkoor de Straatklinkers tot jammende Senegalezen uit de Worldhouse Fusion Band. Marokkaanse gozers dansten met Hollandse broodbakkers. Een Surinaamse vrouw die kort voor het feest voor het eerst in het Wereldhuis kwam en behoorlijk in de put zat, nam in de Kas de microfoon over van de voor de opening ingehuurd zangeres en zong uit volle borst 'Amazing Grace'. Toen rolden er bij heel wat mensen een traan over de wang.

Verdieping en vernieuwing

In 2022 ontwikkelde Gist een breed palet aan verdiepende activiteiten, van laagdrempelige ambachtsavonden tot en met een intensieve leergang christelijke meditatie voor kerkelijke beroepskrachten. Behalve nieuwe inhoud ontstonden er in 2022 ook nieuwe vormen van programmering: we maakten programma's op maat voor (kerkelijke) groepen en startten een leerlijn rond 'Het lichaam als leermeester'.

Ambachtsavonden – het leven in je vingers krijgen

Open inschrijving – 6 tot 15 bezoekers per avond – 4 avonden door het jaar heen

In vier ambachtsavonden, open voor wie er zin had in werken met al je zintuigen, maakten we brood, bier, chocola en kerstbrood. Stilstaan bij de herkomst en ontwikkeling van gewone levensmiddelen hielp om ons te verwonderen over alledaagse dingen en om ons bewust te worden waar we deel van zijn; de natuur, geschiedenis en gemeenschap waar we in zijn ingebed. Natuurlijk leerden we vooral door onze vingers in het deeg en onze neus in de brouwketels te stoppen. Tasten, ruiken, proeven wat er gebeurt. Hierbij gebruikten we oefeningen om met volle aandacht te ervaren, door bijvoorbeeld in stilte hopbloemen te plukken en alle geuren en indrukken die je opdoet waar te nemen.

Hoe verlies je je leven? – 7 uitdagende rituelen om vrijer te leven

Open inschrijving – 7 tot 11 bezoekers per avond – 7 avonden in de lente

De veertig dagen voor Pasen zijn van oudsher een periode waarin mensen oefenen met het loslaten van zaken waar ze aan gehecht zijn. En in plaats daarvan de weg van vrijgevige liefde te gaan. 'Wie zijn leven liefheeft verliest het, maar wie het loslaat zal eeuwig leven' zei Jezus. In dit programma ervoeren we zeven krachtige rituelen: het askruisje, offeren, knielen, bidden, voeten wassen, maaltijd houden en vasten. Deze eeuwenoude, christelijke oefeningen hebben in hun eenvoud enorme zeggingskracht. Ze helpen je om los te laten en ruimte te maken voor iets nieuws.

Leergang christelijke meditatie – gist voor de kerk

Voor (kerkelijk) professionals – 5 deelnemers – 4 middagen en een retraiteweekend

Je terugtrekken in de woestijn of dansen door een labyrint; in stilte verteren wat je hebt meegemaakt of het uitzingen over de pracht van de natuur. In verschillende tijden en op verschillende plekken hebben christenen vormen gevonden om zich innerlijk te richten op God. En wij? Hoe doen wij dat, in het Amsterdam van vandaag? Welke vormen van gebed en meditatie passen bij de mens van nu? In de leergang christelijke meditatie leerden we van vier ervaren meesters over verschillende componenten van christelijke meditatie en verzorgden we meditaties voor elkaar. Zo raakten professionals in het kerkelijke en diaconale veld vertrouwd met het faciliteren van meditaties voor groepen.

Gist vieringen – kiemkracht voor je week

Publiek toegankelijk – 4 tot 8 bezoekers per ochtend – 9 zondagochtenden in de herfst en winter

Samen brood breken en wijn drinken, zingen en stil zijn, met heel je lijf ervaren wat heilig is – op de eerste en derde zondag van de maand maakten we tijd om in de diepte te gisten. Met yoga en improvisatietheater, brood knedend en mediterend lieten we Bijbelteksten op ons inwerken en luisterden we naar elkaar. Uiteraard afgesloten met een heerlijke zuurdesembroodlunch.

Gist Cinema – leren van de levensboom

Open inschrijving – 8 bezoekers – vrijdagavond 14 oktober

Voor poëtisch cineast Terrence Malick is film een kunstvorm om de existentiële vraag naar de plaats van de mens in de orde van het universum te onderzoeken. In beeld, geluid en taal verkent hij de menselijke relatie tot de natuur, tot God en zijn medemens. Tijdens *Cinema Gist* stonden drie films van de poëtisch cineast Malick geprogrammeerd, ingebed in een inleiding en gesprek met filosoof en filmwetenschapper Flore Lutters. Door omstandigheden heeft alleen de eerste avond, *Tree of Life*, kunnen plaatsvinden. Gelukkig was dat een prachtige kijkervaring!

Dagmeditaties – het stille midden

Publiek toegankelijk – 2 tot 12 bezoekers – drie dagen per week van 12:00 tot 12:30 uur

Landen in je lijf, bewust worden van waar je staat, luisteren naar de Bijbel en verkennen hoe God vandaag je leven raakt. Door het jaar heen verzorgden we bij Gist drie keer per week een gebedsmeditatie. Vaak zaten we met een paar personen, soms ineens met een grote groep. We zijn dankbaar dat we midden in alle programma's en ontwikkelingen op deze plek van stilte steeds mochten aankomen bij wat er echt toe doet.

Het lichaam als leermeester – de rol van het lijf in christelijke spiritualiteit

Open inschrijving – 18 deelnemers – vrijdag 24 november van 15:00 tot 20:00 uur

'Het lichaam als leermeester' begon in 2022 met lessen van Hans Schnitzler, Michael Bakker, Hannah Andringa en Rob Boersma. Wat er eigenlijk aan de hand met ons lijf in deze tijd? Hoe werkt de digitalisering in op onze menselijkheid? Wat is de plaats van het lichaam in het christelijke geestesleven? We zagen onder ogen hoe gemakkelijk we vervreemd raken van dat wat het dichtste bij ons is. We leerden dat het lijf de basis is voor het geestelijk leven en het fundament van wie we zijn als mens, ook in de ogen van God. En we zagen ook het onvermogen van het christendom, dat er vaak ook juist níet is als ons kwetsbare lijf dat zo hard nodig heeft. Hoe kan het christendom er zijn voor nieuwe generaties die zoeken naar echtheid, verbinding en betekenis? In 2023 werken we deze vraag verder uit, in twee aanvullende studiedagen Bidden met je lijf en Werken met je lijf.

Maatwerk en samenwerking – het plezier van het delen

Open inschrijving – 18 deelnemers – vrijdag 24 november van 15:00 tot 20:00 uur

In 2022 mocht Gist programma's met en voor anderen maken. Samen met Zinnig Noord en HolyHub creëerden we 'Na mij de zondvloed?', een avond over zingeving en klimaatcrisis met econoom Paul Schenderling. Voor de predikanten van de Protestantse Kerk Amsterdam verzorgden we een diner doorvlochten met meditatie, broodbakkerij en theateroefeningen. Theologiestudenten van de VU kwamen een zinnenprikkelend college volgen en studenten van de CHE ervaarden de betekenis van graan, deeg en brood.

Organisatie 2022

Behalve op de vloer van de bakkerij en bij het licht van de kaars werkten we in 2022 ook keihard achter de schermen aan het verder opbouwen van onze jonge organisatie. Hier volgt een kort overzicht van wat er gebeurde.

Samenwerken

Gist werd per 1 juli 2022 officieel een **pioniersplek** van de Protestantse Kerk Amsterdam. We blijven een zelfstandige stichting, maar mogen nu ook dankbaar gebruik maken van de financiële steun en begeleiding van deze vernieuwingsgezinde kerk en kunnen als leden van de pioniersgemeenschap samen met andere jonge plekken in Amsterdam onderzoeken waar de stad om vraagt.

We zijn blij dat we de ruimte die de **Diaconie** ons geeft met anderen mogen delen, soms tegen betaling, soms vrij. Van het kinderprogramma van Stroom tot de NSA-intakedagen, de promotie van dr. Katja Tolstoja tot de leesclub over grote vragen, van een experiment met pop-uprestaurant Resto van Harte tot yoga van het Wereldhuis in de kapel – de vele stemmen en gezichten die binnenkwamen maakten de plek een veelkleurig thuis.

Onze belangrijkste partner in het neerzetten van een gastvrije ruimte is **Blend**, een sociale onderneming die jongvolwassenen in een kwetsbare situatie een kans biedt om zelfvertrouwen en horeca-ervaring op te bouwen. Het team van Blend verzorgt in 2022 op een aantal vaste dagen de gasten in het kleine café, maakt heerlijke soep en nog veel meer lekkers. Met experiment en feedback stemmen we de samenwerking geleidelijk af.

Teamontwikkeling

Onze geliefde **Joshua** de Lange, medeoprichting van Gist, begint in januari 2022 aan een nieuwe baan. We missen hem en zijn dankbaar voor alles wat hij heeft gedaan om de fundamenten van de organisatie te leggen.

Bettina Vlot en **Julia** Ijmker zijn in de eerste helft van 2022 een steun en toeverlaat in communicatie- en administratietaken, community building en teamgevoel. Als zij in de tweede helft van 2022 ook allebei uitstromen naar (ander) werk, blijven Maarten en Kirsten over om de activiteiten van Gist te dragen. Gelukkig sluit eind november **Evelien** Oosterom aan om haar sterke schouders onder het kelderkerstfeest te zetten. In 2023 moeten we op zoek naar duurzame operationele ondersteuning, want er gebeurt bij Gist meer dan we op onze smalle schouders kunnen dragen.

Per 1 februari 2022 treden Maarten en Kirsten in **loondienst** bij de Protestantse Kerk Amsterdam. Dit is mogelijk doordat Gist nu een pioniersplek is en doordat we voldoende fondsen hebben geworven om de PKA voor de loonkosten te betalen. Door het werkgeverschap bij de PKA te beleggen, wordt het stichtingsbestuur van Gist ontzorgd.

Financiering

Veel van de activiteiten die bij de kern van Gist horen kunnen (in potentie) ook geld opleveren. Ambachtelijk zuurdesembrood maken is bijvoorbeeld een prachtige manier om je te verbinden met je lijf, de natuur en met elkaar – en je houdt er ook een heerlijk brood aan over dat mensen graag kopen. In 2022 dachten we na over **verdienmodellen** voor de ambachtsproducten, workshops en cursussen die we aanbieden en realiseerden ons dat goede marketing- en saleskwaliteiten in het team essentieel zijn om de kwaliteit die we maken aan de buitenwereld te verkopen. Het verbeteren van marketing- en sales is een belangrijke doelstelling voor 2023.

Voor andere kernactiviteiten van Gist is het van wezenlijk belang dat ze vrij van financiële druk kunnen plaatsvinden. Dit geldt voor gebed en meditatie, spirituele verdieping en voor de ambachtspraktijk. Om dit dieptewerk plaats te kunnen laten vinden, zijn we afhankelijk van donaties van particulieren, steun van partners en toekenningen van fondsen. Veel van onze tijd en energie hebben in 2022 dan ook besteed aan **fondsenwerving**. Dit zorgen voor de voorwaarden waaronder we ons eigenlijke werk

kunnen doen was belangrijk en heeft tot goede resultaten geleid, maar was ook zwaar en niet altijd even motiverend. In 2023 willen we hiervoor op zoek gaan extra operationele steun.

In 2021 werd een financieel administratiesysteem ingericht. In 2022 heeft onze penningmeester Diane samen met de pioniers keihard gewerkt om de **boekhouding** vanaf de oprichtingsperiode tot in het heden volledig op orde te brengen. Onderdeel van het duurzaam en werkbaar inrichting van de financiële administratie was het aanvragen van de Kleinondernemersregeling, die door de belastingdienst is toegekend. Hierdoor is Gist sinds juli 2022 niet meer btw-plichtig. Doelstelling voor 2023 is het aanvragen van ANBI-status.

Financiële verantwoording 2022

Hieronder presenteren we de jaarrekening van Stichting Gist voor christelijke spiritualiteit over het jaar 2022. Deze jaarrekening is samengesteld uit de administratie die Gist bijhoudt in het boekhoudsysteem SnelStart en de af- en bijschrijvingen die betrekking hebben op Gist in de boekhouding van de Protestantse Kerk Amsterdam.

Jaarrekening Gist 2022

Resultaat

Inkomsten	
Inkomsten van partners	€ 21.815
Inkomsten uit fondsenwerving	€ 30.750
Inkomsten donaties	€ 14.297
Inkomsten huurontvangsten	€ 6.105
Inkomsten uit verkoop	€ 11.249
Inkomsten uit diensten	€ 4.246
Totale inkomsten	€ 88.462
	€ -
Bestedingen	€ -
Huisvesting & inventaris	€ 9.513
Vrijwilligers & gemeenschap	€ 3.293
Ontwikkeling & uitvoering programma's	€ 70.151
Marketing & communicatie	€ 1.886
Inkopen	€ 7.763
Automatisering en administratie	€ 2.135
Overige kosten	€ 588
Totale bestedingen	€ 95.327
	€ -
Netto resultaat	€ -6.866

Toelichting op de jaarrekening 2022

Inkomsten

Gist ontving in 2022 steun van **partners** CKG Via Nova en de Protestantse Kerk Nederland. Voor het project 'Het lichaam als leermeester' werden **fondsen** toegekend door de stichtingen Woudschoten, De Zaaier, Iona en Kerk en Wereld. Daarnaast ontving Gist **donaties** van particulieren. Schenkingen, toekenningen en donaties waren de belangrijkste inkomstenbron voor Gist in 2022 en bedroegen in totaal € 67.000,-

Partner en gebouweigenaar Diaconie van de Protestantse Gemeenschap van Amsterdam steunt Gist onder meer door toe te staan dat de locatie aan derden wordt verhuurd; in 2022 kwamen de **verhuuropbrengsten** met name van organisaties met een ideële doelstelling. De huuropbrengsten zijn in 2022 tweeënhalf keer hoger dan in 2021.

Gist verkocht in 2022 ambachtelijke **producten** zoals zeep, zuurdesembrood, bier en soep. Daarnaast leverde Gist **diensten** zoals een cursus christelijke meditatie, een studiedag over het lichaam als leermeester, muziekavonden, een prachtig kerstfeest met diaconale partners en natuurlijk brood-bierworkshops. Inkomsten uit het uitvoeren van deze kernactiviteiten bedroegen in totaal € 15.500,-. Dit is bijna een verdubbeling ten opzichte van 2021.

Bestedingen

De kosten voor **huisvesting en inventaris** bestaan uit betaalde huur, schoonmaakkosten, afschrijvingen voor machines en installaties en aanschaffingen van kleine inventaris zoals bibliotheekboeken, deegkommen, een brouw burner en een koffiepiston.

In 2022 bouwde Gist verder aan een bruisend thuis voor een **gemeenschap van vrijwilligers**. Er is een betaalde kracht ingezet om verbindende activiteiten voor vrijwilligers te organiseren. Daarnaast zorgde Gist voor een cadeautje bij belangrijke levensgebeurtenissen en keerde als blijk van waardering eenmalige bescheiden vergoedingen uit aan vrijwilligers met een kerntaak. In totaal werd aan vrijwilligersvergoedingen € 690,- uitgegeven.

De grootste uitgavenpost in 2022 betrof het **ontwikkelen en uitvoeren van programma's**. Voor het ontwikkelen, coördineren en uitvoeren van het aanbod van Gist ontvingen Maarten Vogelaar en Kirsten Kalkman een vaste beloning die werd uitbetaald via de Protestantse Kerk Amsterdam. Externe aanbieders ontvingen voor het maken en geven van cursussen en programma's een vergoeding. Een bedrag van € 9.500 is betaald aan IFES, voor werkzaamheden van Maarten voor Gist in 2021; hiermee is deze verplichting ingelost.

Om de **marketing en communicatie** van Gist op een hoger niveau te brengen was in 2022 een zzp'er betrokken die de website vernieuwde en nieuwsbrieven stuurde.

Inkopen in 2022 bestonden uit grondstoffen voor het maken van ambachtelijke producten en producten om te verkopen in de gasterij. Deze producten werden zo mogelijk ingekocht bij diaconale partners zoals Blend.

Uitgaven voor **automatisering en administratie** bestaan voor het belangrijkste deel uit kosten voor het boekhoudpakket; andere posten daarbinnen zijn voor drukwerk, webhosting, bankkosten, kosten voor betaalsystemen en kantoorkosten.

Overige kosten bestaan uit kosten voor advies van een accountant en vervoerskosten.

Nog niet opgenomen toezeggingen

Gist is per juli 2022 een pioniersplek van de Protestantse Kerk Amsterdam geworden. Als pioniersplek is aan Gist financiële steun toegezegd. Een bedrag van € 10.000 dat deel uitmaakt van de pioniersfinanciering was op 31-12-2022 nog niet ontvangen en is in het eerste kwartaal van 2023 ontvangen.

Balans

Op de inventaris bij de materiële vaste activa wordt jaarlijks afgeschreven. De vorderingen betreffen openstaande verkoopfacturen die in 2023 alle zijn voldaan. Het banksaldo van Gist bedroeg eind 2022 € 11.200,-; dit saldo zal grotendeels worden besteed aan het project 'Het lichaam als leermeester', dat in 2023 doorloopt.

De kortlopende schulden bestaan voor een klein deel uit nog af te dragen btw over de eerste twee kwartalen van 2022; per 1 juli 2022 is Gist vanwege de kleineondernemersregeling vrijgesteld van btw. Verder bestaat deze post uit inkoopfacturen die in 2023 zijn voldaan.

Het uit de administratie blijkende balansresultaat over 2022 is -€ 6.866,-. Als we hier de toezegging van € 10.000,- bij opnemen is het uiteindelijke resultaat over 2022 € 3.134,-.

Deze positieve afsluiting van het jaar 2022 dankt Gist aan de hartelijke inzet van haar vrijwilligers, de steun van partners en fondsen en de roerende gulheid van particuliere donateurs. We weten ons gezegend met het vertrouwen dat Gist mag ontvangen.